DE

MARASMO SENILI.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN
ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE
FRIDERICA GUILELMA
UT SUMMI
IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES
RITE SIBI CONCEDANTUR
DIE XXVII. M. APRILIS A. MDCCCXLIII.
H. L. Q. S.
PUBLICE DEFENDET
AUCTOR

ERNESTUS JULIUS OTTO
SILESIUS.

OPPONENTIBUS:

H. GOTHEIN, med. et chir. Dr.
R. WERNER, med. et chir. Dr.
L. HEER, med. et chir. Dr.

BEROLINI,
TYPIS NIETACKIANIS.

VIRO HUMANISSIMO

FAUTORI HONORATISSIMO

AROLO SPRINGER,

PRAEFECTO SALTUUM LONGOBILAVIENSIUM SUPERIORI,

AEQUE AC

A V U N C U L O

DILECTISSIMO, BENEVOLENTISSIMO

NTONIO KANERT,

PRAEDII REDEMTORI EQUESTRIS,

NEC MINUS

PARENTIBUS

OPTIMIS, DILECTISSIMIS

SQUE AD CINERES SUMMA PIETATE COLENDIS

HASCE

STUDIORUM PRIMITIAS

GRATISSIMO ANIMO

D. D. D.

AUCT

PROOEMIUM.

n vasto rerum medicarum ambitu circumspiciens iu haesitavi, quamnam rem tironis viribus exiguis iqua ex parte respondentem eligerem. Quum au-em ante nonnullos menses cum praeceptore, viro e rebus medicis meritissimo, sermonem de morbis enilibus conferrem, auctor is mihi exstitit, ut ma-ısmi senilis retractandi consilium inirem et ad hoc ıorbi genus, quo me etiam mea quaedam voluntas erre videretur, animum intenderem. Varia itaque, uae hucusque innotuerunt et in variis libris dia-iisque dispersa inveniuntur, colligere et componere tudui: nam bene sciebam, medicinae tironem dis-ertationem conscribentem, vix novi quid prioribus lacitis adjicere valere: experientia enim propria de-cit. Te vero, L. B., oro rogoque, ne in hoc li-ello judicando severe agere velis, sed ut primitias

meorum studiorum cum ea indulgentia et benevolentia excipias, qua sola sperare mihi licet, studium et voluntatem probatum iri, quibus, cum vires deficerent, in hoc opusculo conscribendo tenebar.

Ita autem in morbo illo tractando versabo ut primo eum, praeeuntibus optimis scriptoribus e natura ipsa duce, describam: deinde diagnosin, aetiologiam, exitum et prognosin explanem, ac postremo medendi methodum huic aegritudini aptam ac consentaneam exponam.

Ceterum eleganter et nitide ea scribere non potero, quia res medica ipsa vetat: quare si cujus quam hic aures magis vel religiosae vel delicatae offendant, excusationem habebo.

Cap. I.

Omnis vitae cursus in duplicem epocham, in eam incrementi sive evolutionis atque illam decrementi seu involutionis dividi potest. Periodum evolutionis opponimus illi involutionis, inter quas culmen, efflorescentia vitae versatur. Quae aetas multis apparuit ceu longa periodus sine immutatione, atque propterea aetas consistens sive status appellabatur. Aristoteles jam diviserat vitae cursum in juventutem, statum et senectutem. Consistentia autem in natura non reperitur, singulare organon continuo fluxu vel ascendit vel descendit; homo nascitur, ad perfectissimam sui formationem provehitur tumque retrogreditur, donec ad ultimum decrementi punctum, ad mortem perveniat: quare praeferendum esse mihi videtur, illud spatium inter evolutionem et involutionem positum nec aetatem consistentem nec statum, sed efflorescentiam nominare. Quo igitur temporis puncto ad summum et perfectissimum est perventum, eo magnus retroformationis processus il-

lico incipit, eadem per stadia regrediens, per quae formationis processus sursum tetendit. Somatica pars organismi deterior fit et cum ipsa antitypus ejus, organismus virium. Qua ratione corporeum concidit, ea quoque reliqua omnia suum in interitum propendent; aliud systema et organon post aliud pedetentim relabitur; functiones et facultates a naturali suo tenore vehementissime aberrant; intereuntibus genitalibus interit facultas procreandi et collabentibus organis sensuum et cerebri collabitur etiam spiritus. Et revera ne una quidem functio ac facultas deprehenditur, quae non mire prolapsa sit et debilitata. Nervi et vasa, processus alveolaris, testiculi et ovarium saepe omnino disparent, organorum alia tabescunt, velut musculi; alia in substantiam prorsus aliam degenerant, videlicet ossificatione aut alia immutatione. Lubricitas, expansio et turgor partium imminuuntur; augetur rigiditas. Ossa fiunt porosiora, fragiliora, abbreviantur resorptione; musculi evadunt tendinosi et debiles (1), membranae vasaque ossea; corrugantur viscera. Inde tabes rugosusque senum adspectus, ingentes cutis plicae sub mento, in mammis et abdomine, sulci et foveae in facie, collo ac membris

---

(1) Musculorum omnium, ait Haller l. c. summa est debilitas, ut amisso usu domus in cubiculum, inde in lectulum se recipere cogantur, sustinendo corporis impares. Hinc omnia animalia vetula torpida, etiam alacer canis et bellicosus leo.

extremis. Artus incipiunt contremiscere, corpus proceritatem amittit et habitum, contrahitur, dorsum curvatur, femur, genua pedumque articuli inclinantur et formant angulos (1).

Et hoc est temporis spatium, quo morbus noster vulgo oriri solet; quamquam etiam in vitae efflorescentia, ut infra exponere conabimur, ille status non raro invenitur. —

Temporibus praeteritis, praesertim illis, ubi florebat systema Brownianum, de voce marasmi petulanter agebatur. Omne mortis genus, ubi etiam processus praecierat non morbosus, ubi vita sine organorum mutatione quasi necessaria vitae sequela, finis processus vitalis sine laesione organi cujuspiam vel systematis, exstinguebatur, nomine marasmi senilis insigniri solebat. Semper vero laesio, mutatio organi vel systematis alicujus demonstrari potest: internum quidem momentum in aetate provectiore situm est, sed eadem non est mortis caussa proxima, quippe tantum efficit, ut organi massa mutetur. Sic senes morbis characteris asthenici et cachectici, ossificationibus arteriarum, cordis, apoplexia, paralysi, asthmate tum sicco tum humido, sphacelo, scirrho intereunt; et hi omnes et multi alii morbi, aetatem provectiorem concomitantes, a medicis illo-

(1) Redeunt in se ipsos senes, et statura minuitur atque spina antrorsum inclinat et ossa paene pollice breviora et artus undique minores fiunt. Haller Elem. physiol. I. 1.

rum temporum nominabantur »marasmus.« Ex eorum opinione nil est aliud marasmus, quam decrementum ipsum et ab ipso non diversum, successivum occidium vitae, non vegetativae solum, sed et animalis, quod successione evolutionum, decurrente vita, normae ergo conformiter, provocetur. — Galenus (1) dicit, marasmum, sit liceat diuturnus morbus, ad nosologiam non spectare, quoniam normalis sit, sed ad physiologiam, cujus sit, non tantum primi, sed et alterius vitae dimidii evolutiones docere et moderari. — Qua in re Hovenius (2) praeter alios consentit. — Sic Malfatti marasmum vocat morbum constitutioni senili convenientem, morbum, qui valetudini sit finitimus, quod tantum morte sanetur, sicut omnes alios in se recipiat. Henke marasmum senilem perhibet sensim progredientem tabem et exstinctionem vitae vegetabilis, animalis et humanae in organismo humano, et eum appellat statum normalem.

Quae vero vis alia in his marasmi definitionibus inest, atque ejus aequatio cum mutationibus omnibus, quas involutionis periodus secum fert? Morbi

---

(1) Galenus de marasmo C. IV. et de sanit. tuenda L. V. C. IV.

(2) Cf. ejusd. Handbuch der practischen Heilkunde Bd. II. §. 187. "Die Auszehrung der Alten (Marasm. senil.), ait iste vir ist keine eigentliche Krankheit, sie ist die natürliche Folge des Alters und daher vielmehr Gegenstand der Physiologie als der Pathologie."

senii plurimi comprehenderentur hac non satis determinata definitione. Naturalis senii mors sine declinatione organorum a statu normali non invenitur, et valde distinctae sunt conditiones, quae aetatem organismi senilis evertunt.

Illam vocem finibus inclusisse, inprimis illustrissimo Schoenlein debetur laus; rei nondum satis cognitae attulit lumen, ita sub marasmo ille tantum status morbosus, ubi labes organismi universi proficiscatur ex systemate chylopoëseos, intelligatur. Sicuti in asthmate senili atrophia ex pulmonibus et in hydrocephalo senili e cerebro oritur, sic in morbo nostro ex systemate chylopoëtico, e ventriculo.

Cap. II.

In hominibus marasmo senili afflictis observantur symptomata haecce: appetitus ciborum eorumque concoctio imminuta sunt et depressa ob ventriculi vires remissas; lingua tamen pura nec muco obtecta, interdum e rubro candicans et sicca; paululum tantum alimentorum assumere et plurimum quidem magis fluidorum quam solidorum possunt. Aegroti accusant cardialgiam nec raro evomunt res, quas capiunt, integras. Regio ventriculi atque abdomen est molle, non tumefactum et initio plerumque doloris expers. Functiones ferme omnes, item etiam excretiones admodum male tardeque procedunt, ex-

cretaque a propria sua indole et habitu valde aliena reperiuntur. Excretio alvi imminuta hujusque molesta segnities, imo obstipatio ad multos dies succedit, donec plena faeces excernendi impotentia sequitur. De urina idem. Transpiratio insensibilis, cujus tanta est ad corporis incolumitatem tuendam potestas, mirifice, ut ex arida cute facile potest colligi, est oppressa. Pulsus arteriarum sunt parvi, tardi, debiles et vacui, ne multa, conditione miserabili; infracta est enim cordis, gravissimi illius instrumenti et totius quasi corporis rectoris vis et actio. Aegrotus modo frigore modo ardore vexatur. Planta pedis et vola manus ardent, in genis posita est rubedo circumscripta. Somnus idoneus deficit, accedunt vigiliae, quamquam interdum aegroti permultum dormire dicuntur (1). Postremo, ad summum scilicet gradum malo evecto, existit febris hectica, superstitem vitae vim et corporis laticem plane exhauriens ac mortem denique adducens. Sub his symptomatibus vires conficiuntur et residuum vitae ultimum exstinguitur, sicut flammula languida lucernae non amplius oleo nutritae. Interdum, parte vitae nutritivae labente, irritabilitas systematis nervo-

---

(6) Tic Haller enarrat, Moivre, suum in academia scientiarum antecessorem, annos LXXXVIII vixisse, et ultimo anno die quoque XX. horas dormiisse, adeoque tantum quatuor vigilasse dormientemque vivere desiisse.

um et psyches in ultima periodo mirabiliter au-
etur.

Ejusmodi senes sunt morosi, sensibiles, ira-
undi, sibimet ipsis et proximis oneri. In quo etiam
rofertur lapsus energiae mentis et animi sibi con-
tantis firmique, quod attinet universam vitae regio-
em; senex sui ipsius imperio minus obsequitur et
acile omnibus externis afficitur et regitur. Cere-
ri — solis corporis — facultas sensim imminuitur,
t pari passu emoritur identitas unitatis et univer-
alitatis, personalitatis et idearum. Rursus obdor-
niscimus. Non amplius nobis et mundo consenti-
nus. Nobis ita animo est, quasi non satis simus
omno recreati, quasi nebulae nos pessumdent, quasi
erebro et capite simus instricti.

Sed haec hactenus de imagine ex marasmo se-
ili laborantium, quippe quae nobis luculentissime
berrationem a statu pristino et ad interitum pro-
erationem ostendat.

Post mortem invenitur ventriculi volumen, ut
mnino in marasmo, valde contabuisse, saepe tan-
um ambitu intestini duodeni. Vulgo ventriculus ad
lum gradum coarctatus est, ut vix pomum, imo
vum in se capere possit. Dum in marasmo in-
antili ejusdem tunicae sunt tenuissimae, emollitae,
n senili contrarium observatur: tunicae sunt con-
ractae, solidae. Nonnulli quidem contendunt, eas
sse etiam interdum tenuatas; tenuatio tamen vulgo

contrarium statum, scilicet dilatationem atonicam cavi ventriculi secum fert. Saepe tunicae sunt complures digitos densae; tunica cellulosa et fibrosa nonnunquam cartilagineae indolis. Etiam mucosa in singulis casibus emollita esse dicitur. In individuis praecipue in iis, qui novissimis temporibus dolore in regione ventriculi perpessi sunt et vomitus habuerunt, tunicam mucosam rubefactam invenimus saepe submoveri potest aeque ac in illis, qui mort per famem consequuta perierunt: quod autor Hunter ex solutione tunicae ventriculi mucosae tanquam se ipsum ventriculus concoquere studuisset, oriri traditur. Quae quidem symptomata rariu observantur atque etiam varietatem in tractando pc stulant. —

De marasmi senilis cognitione nil paene dicendum, quum haec affectio in sensus incurrat. Diagnosis igitur est facilis. Tantum vero monendum est, illum mutari posse cum carcinomate vel ventriculi fungo medullari, qui etiam provectioris mod aetatis esse videtur. Ab initio tamen major m norve dolor aegrotum vexat, tam sponte quam e impressione exortus; vomitus est crebrior et constantior, cibi vomitione redditi propriae sunt qual tatis, mali odoris, relinquunt massam sedimento p tus e fabis coffeae cocti similem, quod idem nc raro in alvi excretionibus observatur; continens p rosis, cardialgia adest propter tunicae mucosae de

rganisationem. Praeterea in illo ventriculi fungo iedullari diarrhoea, in marasmo senili autem alvi bstructio praevalet.

Singula mala, quae videantur praecipue senibus ere decrepitis familiares esse et marasmum adeo enilem semper paene concomitari, persequi eorumue cum marasmo senili arctissimum nexum demonrare, vetat hujus libelli circumscriptio: itaque stam ad caussas morbi nostri investigandas accemus.

Cap. III.

Possunt marasmi senilis duae species constitui. lter ipsa aetatis longinquitate et cum ea conjuna defectione virium vitalium, praesertim in systeate chylopoëseos adducitur. Alter praemature aut isibus fortuitis, aut morborum saevitia, eorum neectione et perversis curationibus, aut denique ane inordinato vitae usu omnis generis invehitur. uem beat. Hufeland nuncupat marasmum senim factitium.

Veteres, imprimis Stoici, Plutarcho teste, arasmum a caloris defectu derivarunt. Qua opione etiam Aristoteles(1) ducebatur. Galenus(2) itium cordis esse caussam putabat. Eadem in opi-

(1) Lib. de respir. Cap. 17, lib. de senectute Cap. 4.
(2) Lib. de marasmo Cap. 1.

nione fuit Aretaeus, veteresque Aegyptii arbi
trati sunt, cor quotannis primo vitae dimidio a
unciae quadrantem augeri, minui vero tantumden
posteriore. Nonnulli marasmi veram caussam in
quibusdam proprietatibus conditionibusque corpori
humani quaerentes, quum animadvertissent, illiu
corporis partes solidas progrediente aetate mag
magisque rigescere, istam praecipue in nimis auc
harum partium rigiditate posuerunt. Sic J. Oster
Schacht in oratione inaugurali, qua senile fatu
inevitabili necessitate ex humani corporis mecha
nismo sequi demonstratur. Haller malum derivat
firmis partibus frictione detritis, id quod modo hu
morum circuitu, modo musculorum motu fiat.
elem. physiol. enim ait: »causa destructionis est
perpetua extensione et retractione, quae fit in sin
gulo pulsu, centies millies intra singulos dies, qu
motu etiam metalla adteruntur; deinde a frictio
partium fluidarum ad consistentes etc.« Gaubiu
quoque, praeteriti temporis pathologus acutissimu
ejusdem sententiae est, ut sequentia ejus verba sa
probant: »senectus, morbus naturalis, solidoru
siccitate, feculenta humorum inertia, vi vitae fa
scente mortem naturalem necessario inducit.« Söm
mering opinioni a Wathson prolatae, ex q
oriatur marasmus obstructione ductus thoracici, co
tradixit. Secundum Sundelin nascitur marasm
ex defectu vitalis energiae in systemate arteriarum

n quarum finibus plastica materies deponitur, ex successivo hujus factoris propriae reproductionis nteritu. Alii rationem marasmi in vasis clausis, in lurescente vasorum lymphaticorum systemate quaesierunt. — Si autem marasmus vere oriri debet, inerna momenta non sufficiunt, sed etiam externa equiruntur: inimicus impulsus in digestionis organa, lum ventriculus, praesertim iterum ac saepius, obruiur cibis. Saepe effici marasmum Schoenlein licit rationibus medendi valde exhaurientibus, cura ntiphlogistica, venaesectionibus et salibus mediis dhibitis, curatione per inediam, salivationem et mercurium; cujusmodi medicamina provectiori aetati antum impedimenti afferunt, ut quidem morbus ipse is sanetur, sed etiam marasmus adducatur. Merito gitur ille vir illustrissimus his medicamentis sapienter uti, nec inprimis salia media tamdiu, quam posibile, in usum vocare monet: nam nihil digestionem nagis impedire et omnia abdominis viscera debiliare potest, quam usus purgantium longius protratus ac saepius repetitus. —

Aetatis, ut jam supra diximus, non solum provectioris est marasmus, sed etiam praematuri senii, ujus causa illi opposita esse potest, quod longaeitatis mater est. Sic hodie saepe videmus senes riginta annorum omnibus veri senii characteribus raeditos: pili, colore amisso, albescunt, canescunt, xcidunt; rigore, siccitate, inutilitate artuum, debili-

tate sensuum et omnium functionum tam nobiliorum quam inferiorum. Feminae atrophia ventriculi saepius afficiuntur quam viri. In illis jam ventriculus in normali statu longior est et forma intestino magis simili, quam in his. Illa etiam alteratio gigni potest eo, quod epigastrium sexus sequioris, linteo thoracem coërcentis, per totam vitam comprimitur. Mulieres, quae mature, ubi pubertas nondum perfecta erat, ad labores graviores impellebantur, quae mature et saepenumero liberos pariebant, jam incipiente decennio quarto vel prius marasmo senili subjectae videntur: ut omnino illi homines, qui magnos corporis labores, nec minus intentiones animi nimias et continuas subierunt. Continua tristitia et sollicitudo, melancholia, nocivae aëris constitutiones, fortuiti atque violenti morbi omnis generis, atque imprimis perniciosi et principium vitae graviter afficientes et naturalem humorum omnisque materiae animalis mixtionem indolemque insigniter commutantes; haemorrhagia chronica, blennorrhoea, diarrhoea, jactura seminis, salivae, sudores, nimii excessus in venere et onania, abusus potus spirituosi, opii, ciborum salinorum, ne multa, vita sollicita, periculorum plena, omnibus flagitiis dedita, statum illum morbosum praemature afferre possunt: ita ut homo jam in tempore dimidio, imo etiam maturius aetatem, quae a natura ad vivendum est constituta, triverit. —

Marasmus igitur senilis principio tantum habet ocum suum in organo uno, unde tum se extendit ub conditionibus quibusdam. Eadem ratione, qua ı tabe dorsali atrophia a cauda equina, in atrophia ıctantium a canali intestinali exit, marasmus senis atrophiae ventriculi debet originem. De immuıtionibus, quae in ventriculo ipso spectantur, jam upra diximus. Ejus functio primo includitur, paulıtim exstinguitur. Inquisitione dignum est, quales ıutationes qualitas productorum secretionis ventriuli atrophici, pariter ac omnino organorum atrohicorum ineat; verisimile quidem est, ut secreta ualitative mutentur eodem modo, quo eorum quantas minuitur. Attamen hac de re nihil certi cimus.

Febri adveniente atrophia ventriculi ad reliquum rganismum transfertur. Febris, quae semper hetica, plurimum initio typum intermittentem induit, oris vespertinis apparet horripilatio, quam sequitur alor; sed mox cum hoc paroxysmo vespertino conungitur alius matutinus, donec invicem sibi adproinquet uterque, ita ut typus intermittens in remitentem transeat.

Cap. IV.

De exitu non multum dicendum est. Marasnus enim adducit hominem inevitabili modo ad nortem; vita tamen aegrotanti saepe complures per

annos produci potest. Certum anni tempus iis necem intendere videtur; plurimi enim illo morbo afflicti moriuntur autumno extremo et plerumque tempore nocturno. Aliquid simile observarunt medici etiam in aliis marasmi formis. Morbus saepe lentissime decurrit. Postremo malum fit eo lethale, quod aut febris tabificia aut hydrops accedit.

Prognosis est pessima, quoniam ille morbus radicitus sanari non potest et arti humanae solum conceditur, ejus vim frangere, aegri miserias minuere et vitam quamvis miseram de die in diem extendere. Prognosis in singulis casibus pendet inde, num aetas jam valde provecta sit, quamquam juniores homines saepe celerius interiisse quam seniores a multis confirmatur; tum ab gradu, in quo turbata sunt digestionis organa, ab vomitu et ab aliis symptomatibus. Pejorem vero ponimus, si adsunt symptomata, quae tunicam ventriculi mucosam esse inflammatam indicant, si vomitu reddita acerrimo sunt gustu et dentes hebetant; pessimam autem, ubi typus febris intermittens paroxysmis gravibus in remittentem transierit, ubi hydrops accesserit.

Cap. V.

Hic non agemus de morbo sanando, sed tantum de modo, quo ars ejusmodi senibus succurrat, eorumque molestias leniat atque mitiget. Quemad-

odum in omnium omnino morborum curatione raecipue est providendum, ut caussae, a quibus ii sint profecti, arceantur ac propulsentur: ita uoque in marasmi tractandi ratione quam maxime c necessarium est, ut caussae, quibus quidem ista fectio suam debet originem, quantum fieri potest, epellantur. Omnis curatio igitur eo tendat, ut quods inutile virium vitalium dispendium praecaveatur, t vitae rationem et diaetam instituamus, qua vires rigantur et reficiantur. Auxilia, quibus medicus is indicationibus satisfaciat, nunc exponemus. —

Status hujus affectionis temperaturam caloris xterni majorem exigit. Justum gradum efficacisimi illius stimuli ad excitandam virtutem vitalem ultum valere sponte patet. Summa semper aëris uritas servetur; quae aëres mephiticos et vapores oxios eructant, aut oxygenium absorbent, ut fermentantia et putrescentia, omnia idcirco ex aegri icinia removenda; aëri econtra ex regione sicca, ucida, ex campis virentibus liber per fenestras et anuas apertas, per ventilatores concedendus est ditus. Multum valet aëris temperati aprici, nec ero frigidi aut humidi haustus. Aeger solis radiis e exponere debet; calorem circa ipsum intendimus. nprimis frigidioris climatis cum calidiore mutatio alubris est; igitur itinera in regionem australem

utilitatem magnam praebent. **Piso** prae ceteris Brasiliam laudat (1).

Victum ciborum medicus adaptet non solum vitae universae indoli, sed etiam, qua aeger gaudet facultati digestionis. Alimenta, quae capiunt patientes, partim calore externo fota sint, partim ipsa excitandi vi plenissima, modice condita, eupepta simplicia: constent e jusculis, carne cochlearum ostreae edulis, jusculis cum conchis praeparatis carne ovis, animalium juniorum minus pinguium vitulina, agnina, gallinacea, cibis farinaceis et pane bono. Cibos, quos nominant solidos, difficilis concoctu atque flatulentos omni studio fugiant. Quo magis digestio languet, eo minor illorum portio tantum eorum sumatur, ut reficiantur vires, non opprimantur. Tempus edendi solitum non sequatur aegrotus, sed vescatur, si fames urget, minore tamen portione.

Quod ad potum pertinet, vinum cum aqua praesertim Selterana mixtum convenit, optime Madeira, Malaga, Xeres, Pedro Ximenes, ne multa vinum quodvis, quod nihil in se habeat acoris. Vinum enim est senibus idem ac infantibus lac, quippe quum digestioni faveat, corpus roboret, animumque exhilaret. Sed dolendum est, paucorum tantum

---

(1) Vid. de Indiae utriusque re nat. et med. L. I. pag. 12 Amstelodami 1658.

ellas ejusmodi nutrimenta praebere. Etiam lac se-
ibus commendatum, ut quo coeperint, eo desinant;
uro autem convenit. Prodest et cerevisia bona,
nglicana, Porter vocata.

Senes bene vestiti sint, rite calefacta eorum
ubicula, lecti cubiculares bene comparati. Nec mo-
us muscularis minorem attentionem meretur. Se-
es, quatenus eorum vires permittunt, corporis mo-
onem neutiquam debent negligere: siquidem hac
itione tum transpiratio insensibilis, tum excretio
lvina et urinae mirifice juvatur. Motus verò sit
revis, sine sudore, passivus magis quam activus.
inera commoda, in curru vel equo ad mensuram
irium instituantur. Postremo tempore frictiones
olae sufficiunt. Senex desidiae se non totum de-
at, sed tam operosus tantum sit, quam ad incita-
onem vitae requiritur: ne agat vitam nostratium
eneratorum. Denique assueto vitae ordini quibus-
unque sub adjunctis insistatur. Extraordinariae
es evitentur. Saepissime enim senes, festum jubi-
neum celebrantes, curae sic dictae gratulatoriae non
lures dies supervixere (1).

---

(1) Audias hac de re beat. Hufeland sic disserentem:
Zum Erstaunen ist es oft, wie sich die grösste Altersschwäche
och immer einige Zeit erhält, wenn nur Alles in seiner gewohn-
en Ordnung und Folge bleibt. Der geistige Mensch ist wirklich
uweilen schon gestorben, aber die vegetative Menschenpflanze
ebt noch einige Zeit fort; wozu freilich weit weniger gehört.

Firmarum partium rigori, perpetuo increscenti et altiores quasi radices agenti, obvenimus balneis et frictionibus. Balnea tepida egregie conveniunt, praesertim horis matutinis; majorem autem utilitatem suppeditant, si aquam ad balneum adhibueris mixtam aromaticis rebus, quia hoc modo illa materies quasi animatur et efficacior redditur. Huic fini cortex coriarius, alcohol, vinum, furfur, far tostum, sapo impendi possunt. Balneis frictiones leves saepiusque repetendas corporis, sicut inunctionem regionis ventriculi et tergi spiritu lavendulae, unguento nervino, aqua colonensi, pinguibus oleis absolvendam addo.

Aquas medicatas, Pyrmont, Gastein, Schlangenbad ad Rhenum, Schwalbach et alias, in usum vocare non est negligendum, quarum ope saepe virtus vitalis admodum imminuta sollicitatur et erigitur.

Quemadmodum animi moerores marasmum augere, si non ipsi producere valent, ita animi senili exhilarationes illum minuunt et caducas vitae vires erigunt. Hic magna musicae virtus in usum trahenda, quae non solum auditus organon grate afficit, sed animo quoque tranquillitatem aut serenitatem et vim reddit. Solitudinis fuga, sensuum externorum grata occupatio, consortium cum amici

---

Diese Lebensgewohnheit verursacht auch, dass der Mensch, . älter er wird, desto lieber lebt." Cf. Hufeland's Makrobioti T. II. pag. 289.

rationis usus, morum et religionis praesidia in
xilium vocanda sunt. Appetitus minutus aut
ane dejectus revocatur et reficitur extractis ama-
s, rebus aromaticis, aqua melissae, cinnamomi, in-
so calami aromatici. Quae tamen medicamina
omachum roborantia providenter administrentur,
iod perfacile supra modum stimulare possunt.
nare piper, zingiber, sinapis, calamus, tinctura
inae composita cum intermissionibus et dosi parva
ntur. Momenta proxima nos docent, num chinae,
icenis islandici, quassiae, caryophyllatae, calami
hibitio prodesse valeat. Debilitas fugax tollenda
t liquoribus olfactoriis, inunctionibus in spinam
rsi et in scrobiculum cordis aromaticis, infusis
enthae piperitae et valerianae cum nonnullis gut-
liquoris anodyni vel aetheris.

Ad finem dissertationis perveniens, tantum non-
lla historice referam, quae de halitu et evapora-
ne juniorum personarum hic dicenda sunt. An-
uissimis jam temporibus credebatur, a corpore
vente partem vis vitalis in aliud posse transferri.
x qua persuasione illa cura oriebatur, cui nomen
erocomicae et quae eo nititur, ut senes decre-
ti halitu et evaporatione juniorum hominum efflo-
scentium denuo juvenescant. Davidi jam regi, ut
bibliis sacris (1) legimus, suasisse dicuntur ejus

(1) Lib. reg. I. Cap. I. v. 1 — 4.

familiares vel medici, ut vires lapsas et calorem corporis perditum, dormiens longius tempus cum ancilla efflorescente, reficeret. Posterioribus temporibus medici, quum animadvertissent, vires juvenum cum senibus condormientium manifesto debilitari et flaccescere, senes contra magis vigere, magna cum utilitate hac tractandi ratione ad sanandos homines decrepitos uti coeperunt (1). Sic Boerhave consulem senem Amstelodami, intra duos juvenes dormire jussum, evidenter hilaritatem vigoremque recuperasse narrat. Ac merito illa severitas, qua juveniles vires attenuantur, prorsus evanuit.

Simili modo veteres insolatione ad vitam prolongandam utebantur (2), ad cujusmodi finem celeberrimus C. L. Hoffmann, senex factus, ad vesperam corpus suum contegi calefacta arena fluviatili jubebat. Et profecto, si perscrutamur, quid halitus recenter incisorum animalium in artus debilitatos, quid animalia viventia in locos corporis dolore affectos imposita valeant, haec insolatio non rejicienda videtur. Verisimile est, illa in idea consistere magnum pretium, quod Graeci et Romani inspirationi spiritus validi constituebant.

---

(1) Galen., method. medendi Lib. VIII. Cap. 7.
(2) Horat. Epist. I, 20, 24.

LITERATURA.

e Fischer, de senio ejusque gradibus et morbis. Erf. 1754.

Ch. Reil, Archiv für die Physiologie. Bd. IX. Heft I. 1809.

M. Drechsler, atrophiae infantum et marasmi senilis expositio et comparatio. Lipsiae 1810.

G. Vogel, diagnostische Untersuchungen. Bd. II.

asper's Wochenschrift für die gesammte Heilkunde. 1842. No. 37.

L. Schoenlein, allgemeine und specielle Therapie. St. Gallen 1841. Bd. 1.

Canstatt, die Krankheiten des höheren Alters und ihre Heilung. Bd. 2.

VITA.

Ego Ernestus Julius Otto, fidei addict evangelicae, natus sum d. X. m. Maji anni h. XVII. Dobraviae, vico apud Oppoliam, Silesia superioris oppidum sito, patre Ernesto et matr Julia e gente Kanert, quos ut Deus maximu perdiu incolumes mihi servare velit, in dies preco Primis literarum elementis Nimitii in schola privat superintendentis Bock, viri doctissimi atque m ximc reverendi, cujus memoriam grato semper anim recolo, imbutus, gymnasium Fridericanum Vr tislaviense petii, ubi per sex annos literis incubu Paschali anni XXXIX. tempore, maturitatis testim nio instructus, almam literarum universitatem Vr tislaviae adii et ab Ill. Otto, t. t. rectore m gnifico, civium academicorum numero adscript apud Ill. Purkinje, t. t. decanum ordinis medi maxime spectabilem, nomen dedi. Semestri aesti a. XLII. Vratislavia relicta, Berolinensem mus rum sedem celeberrimam petii ibique Ill. Dieteric penes quem illo tempore fasces academici eran

Ill. Juengken, t. t. Decanus maxime spectabilis, vibus academicis me adscripserunt.

Per quadriennium audivi scholas hasce:

I. Philosophicas:

Mineralogiam apud Ill. Glocker, botanicen generalem et plantas officinales apud Ill. Goeppert, oologiam apud Ill. Gravenhorst, chemiam apud Ill. Mitscherlich, physicen apud Ill. Pohl, logicen et psychologiam apud Ill. Thilo.

II. Medicas:

Anatomiam comparatam apud Ill. Barkow, chirurgiam, de fasciis rite applicandis et de instrumentis chirurgicis apud Ill. Benedict, therapiam generalem apud Cel. Eck, encyclopaediam ac hodegeticen medicinae et pathologiam generalem apud Ill. Henschel, historiam medicinae apud Ill. Hecker, de morbis syphil. et cutaneis apud Exp. sensee, materiam medicam, politiam medicam et medicinam forensem apud Ill. Klose, artem obstetriciam cum theoreticam tum practicam apud Ill. Kluge, anatomiam corporis humani, historiam foetus et methodum sectionum forensium rite instituendarum apud Ill. Otto, physiologiam et psychologiam physiologicam apud Ill. Purkinje, de arte formulas medicas rite concinnandi apud Ill. Remer sen., de morbis syphil. apud Cel. Remer jun., therapiam specialem et morbos psychicos apud Ill. Wendt.

In theatro anatomico per duo semestria hiemalia Ill. Otto, in clinicis tam medico quam chirurgico atque obstetricio Ill. et Cel. Benedict, Jueng-

ken, **Remer**, **Schoenlein**, **Wolff** duces mihi fuerunt.

Omnibus viris, quorum praelectionibus interfui, illustrissimis, celeberrimis, experientissimis, grates, quas ipsis summas debeo, hic publice profiteor, eorumque discipulum me fuisse semper gloriabor. Quamvis denique fausta et prospera iisdem viris eximiis ex animo candidissimo voveo, enixe orans, ut et suo me favore in posterum prosequi non dedignentur.

Jam vero tentaminibus, tam philosophico quam medico et examine rigoroso coram gratioso medicorum ordine, auspiciis Ill. **Joan. Mueller**, ejus ordinis t. t. decani spectatissimi, rite absolutis, spero fore, ut, dissertatione thesibusque publice defensis, summi in medicina et chirurgia honores in me conferantur.

THESES.

---

1. Quo major medicamentorum contra morbum copia, eo difficilior ejus medela.
2. Si quid movendum, move.
3. Sine menstruis nulla conceptio.
4. Diaeta ac vitae agendae ratio in universum summa sunt corporis sani servandi medicamina.

NARROW GUTTERS
(1-2 CHARACTERS
LOST ON
SEVERAL PAGES)